

Група 04. Історія України. Урок 81. Практичне заняття. Повсякденне життя в місті та селі, переваги і проблеми (на прикладі України 1970-1980 рр.). Гісем 11 клас с. 130.

Повсякденне життя в місті та селі: переваги і проблеми (на прикладі України 1970—1980-х рр.)

ПРИГАДАЙТЕ: 1. Що таке повсякденне життя? 2. Наведіть приклади явищ повсякденного життя. 3. Назвіть характерні риси повсякденного життя в місті. 4. Якими є особливості повсякденного життя на селі?

МЕТА: на основі матеріалу, отриманого шляхом інтерв'ювання представників різних верств населення, зробити висновки про переваги й проблеми тогочасного повсякденного життя в місті та селі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Використовуючи «метод усної історії», провести інтерв'ювання представників різних груп міського й сільського населення, які жили в тогочасній Україні, і визначити, які переваги й проблеми існували в їхньому житті.

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Об'єднайтеся в малі групи за тематикою виконаних завдань, обговоріть результати їх виконання й визначте найцікавіші роботи.
2. Представте класу спільні висновки, яких ви дійшли під час роботи в малих групах.
3. Презентуйте визначені в групах найцікавіші з підготовлених до уроку завдань.
4. Зробіть висновки відповідно до мети заняття.

Додатковий матеріал

Усна історія — новий науковий напрям в історії, що інтенсивно розвивається з другої половини ХХ ст. Метод дослідження усної історії — глибинне інтерв'ю біографічного характеру (як правило, із застосуванням аудіо- та відеотехніки), за допомогою якого здійснюється фіксування суб'єктивного знання окремої людської особистості про період, на який припадає її життєдіяльність. Сутністю цього дослідницького напрямку є запис усного оповідання очевидців тих чи інших подій, спогадів на задану тему або про певний життєвий період. Як метод історичної науки усна історія:

- дозволяє зберегти свідчення безпосередніх учасників історичних подій, «маленьких людей», які в офіційних джерелах фігурують лише як статистичні одиниці, а часто і взагалі забуті;
- надає матеріал для інших галузей історичної науки — історичної антропології, історичної психології тощо;
- забезпечує передачу системи цінностей від покоління до покоління.

Завдяки усній історії минуле постає через світогляд рядових учасників історичного процесу. Усна історія як дослідницький метод має низку особливостей, які необхідно враховувати. Перш за все це високий ступінь суб'єктивності матеріалів, отриманих у результаті інтерв'ювання. Адже оповідач не лише сумлінно згадує і викладає те, що він пригадав. Він при цьому нібито переживає минуле заново і неминуче «забуває» щось «незручне» для себе, а щось, навпаки, робить центральним місцем свого оповідання, хоча насправді ступінь об'єктивної важливості цих подій може бути незначним. Оповідач своєю розповіддю нібито творить історію, робить її, моделює своє минуле відповідно до світогляду політичних та культурних установок, особливостей своєї біографії і соціальної ролі, психологічного настрою і психічного стану.

Проговорений оповідачем текст піддається потужному впливу з боку інтерв'юера. Він може направляти хід розповіді питаннями, які він ставить. Він задає емоційний тон опитування, може свідомо провокувати оповідача або ж уникати якихось тем своїми висловами і навіть виразом обличчя, він спроможний дати емоційну оцінку того, що він чує, що змусить співрозмовника або орієнтуватися на неї, або спробувати спростувати; проте це неминуче порушує об'єктивність розповіді. Виходячи з цього, усна історія обов'язково стає процесом спільної діяльності оповідача та інтерв'юера. Необхідно врахувати, що будь-який опитувальник має складатися з двох частин. Перша повинна бути спрямована на з'ясування біографічних даних оповідача. Друга — містити питання, які направлені на з'ясування почуттів і подій, які пережила людина в певний період історії.

При складанні анкети-опитувальника в межах «методу усної історії» використовують лише відкриті запитання, які передбачають розгорнуту відповідь.